

Undersökning om betydande miljöpåverkan

2024-05-31

tillhörande detaljplanen för

del av fastigheten **Slottshagen 1:1** och del av fastigheten **Slottshagen 1:10**

med närområde (Johannisborgsförbindelsen) inom Slottshagen i Norrköpings kommun

SPN 2022/1106 214

GRANSKNINGSHANDLING

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

 norrkoping.se

NORRKÖPING

1. Syftet med undersökning om betydande miljöpåverkan

Enligt 6 kapitlet 3 § miljöbalken (MB) ska kommunen göra en strategisk miljöbedömning när en detaljplan eller ett program ska upprättas eller ändras. Den strategiska miljöbedömningens första steg, enligt 6 kapitlet 5-6 §§ MB, är att undersöka om genomförandet av detaljplanen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om så är fallet ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras.

Om en verksamhet enligt 7 kapitlet 28a § MB kräver tillstånd eller om planen förutsätter verksamhet enligt miljöbedömningsförordningen (2017:966) 2 §, punkt 2 och 6 § eller bilagan till denna förordning antas planen alltid medföra en betydande miljöpåverkan.

Genomförandet av en detaljplan antas alltid medföra en betydande miljöpåverkan om planområdet får tas i anspråk för de ändamål som anges i 4 kapitlet 34 § plan- och bygglagen (PBL). Bedömningarna är preliminära. Ny kunskap som tillförs planarbetet kan innebära att bedömningarna måste omvärderas.

2. Motiverat ställningstagande

Genomförandet av detaljplanen bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan. Utförda utredningar visar att den nya detaljplanen inte medför risk för påtaglig skada för berörda riksintressen enligt 3 och 4 kapitlet miljöbalken, eller risk för överskridande av beslutade miljö kvalitetsnormer enligt 5 kapitlet miljöbalken. En miljökonsekvensbeskrivning har därför inte upprättats.

3. Alternativ lokalisering

Alternativa lokaliseringar har studerats i förarbetet till detaljplanen. En förutsättning för detaljplanen är anslutningen till etapp 2 vilket begränsar möjliga alternativa lokaliseringar. Att planlägga vägsträckningen mer väster- eller österut bedöms inte lämpligt. Västerut ligger reningsverket och en fornlämning. En dragning mer öster ut skulle innebära intrång på befintliga fastigheter samt att längs med kajen är det dåliga geologiska förutsättningar och osäker stabilitet.

Lokaliseringen valdes eftersom det innebär minst intrång i området och för att det skapar en bra anslutning till Johannisborgsförbindelsen etapp 2.

4. Detaljplanens syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra utbyggnaden av en ny huvudgata från den kommande trafikplatsen i den norra delen av Johannisborgsförbindelsens andra etapp i söder med anslutning till Hanholmsvägen och kommande anslutningar till Butängen och Ståthögavägen. Den nya huvudgatan är en delsträcka av Johannisborgsförbindelsen, som i sin helhet ska utgöra en del av en komplett ringled runt centrala Norrköping.

5. Undersökning om betydande miljöpåverkan för miljöaspekter

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	NEJ (N)
PÅVERKAN PÅ MILJÖMÅL			
Globala, nationella och regionala miljömål	X		
<p>Ny väginfrastruktur kommer inte att minska trafiken totalt sett. Troligt kommer trafiken att öka då ny väginfrastruktur innebär ökad vägkapacitet. Med dagens fossilberoende fordonsflotta ger det en negativ påverkan på miljömål som begränsad klimatpåverkan, levande sjöar och vattendrag, naturlig försurning och frisk luft.</p> <p>Samtidigt bedöms detaljplanen innebära en förbättring för målet om god bebyggd miljö eftersom Norrköpings centrala delar avlastas från genomfartstrafik.</p>			
Miljöorienterade mål i Norrköpings kommuns aktuella budget	X		
Mål 4 – Grön omställning och klimatanpassning (Budget 2021 och plan 2022 – 2024) – positiv påverkan genom möjlighet för byggnation av nya gång- och cykelvägar.			
PÅVERKAN PÅ LAGSTIFTADE SKYDD			
Riksintressen: 3 och 4 kapitlet MB om hushållning av mark och vatten			X
Ingen påverkan.			

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	Nej (N)
5 kapitlet MB om miljö kvalitetsnorm (luft, vatten eller mark)		X	
<p><i>Luft – positiv påverkan genom avlastning av trafik i centrala Norrköping och därmed minskade luftföroreningar där större antal människor vistas.</i></p> <p>Detaljplanen har som målsättning att avlasta trafiken genom centrala Norrköping. Genom att minska trafikmängden längs med Hamnbron och Östra Promenaden, där många människor rör sig, minskar mängden luftföroreningar och den negativa effekt luftföroreningar har på människors hälsa. Detaljplanen ingår i en relativt öppen bebyggelsestruktur med relativt låga byggnadshöjder, vilket minskar risken för koncentration av luftföroreningar och negativ påverkan på luftkvaliteten lokalt.</p> <p>Totalt sett bidrar dock inte ny väginfarstruktur till minskade luftföroreningar.</p> <p><i>Vatten – Ingen påverkan på Motala ström</i></p> <p>Motala ström (SE649609-152033) är recipient och har statusklassning måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. En dagvattenutredning har tagits fram och föroreningsberäkningarna i utredningen visar att utbyggnad av vägen inte innebär försämring av föroreningar i dagvattnet i och med förslagna dagvattenåtgärder. Dagvattnet från vägen bedöms inte påverka möjligheten för recipienterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten.</p>			
7 kapitlet MB om skydd (Natura 2000, naturreservat, kulturresevat, landskapsskydd, biotopskydd, strandskydd, skyddsområde för vattentäkt)	X		
<p>Strandskyddet återinförs vid en ny detaljplaneprovning. Området i detaljplanen är utpekade i översiktsplanen för staden (2017) som urban strandzon där utvecklingsintresset bedöms väga tyngre än strandskyddets syften. Inom allmän plats gata och natur föreslår strandskyddet upphävas.</p>			
9-15 kapitlet MB (tredje avdelningen) om anmälan eller tillståndsprövning (täkt, avfall, farligt material, avhjälpandeåtgärd för förorenade områden med mera)	X		
<p>Föroreningssituationen inom planområdet är heterogen, med högre föroreningshalter både i yttlig fyllningsjord och naturliga jordlager på större djup. Innan markarbeten utförs inom planområdet ska en anmälan om avhjälpandeåtgärd lämnas in till tillsynsmyndigheten i enlighet med 10 kapitlet miljöbalken. Anmälan ska säkerställa att sanering sker så att marken kan nyttjas för planerat ändamål samt att schaktmassor hanteras i enlighet med lagstiftningens krav.</p>			

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	Nej (N)
Fornlämningar och byggnadsminnen			X
<p>Det finns inga tidigare kända fornlämningar inom planområdet.</p> <p>En arkeologisk utredning etapp 2 genomfördes mellan åren 2018–2019 som omfattade området norr om Motala ström och upp till Hanholmsvägen som ingår i planområdet. Resultatet av utredningen visade att inga anläggningar eller lager som utgör spår av historisk aktivitet finns i området. I den nordligaste delen, närmast Johannisborgs slottsruin, fanns ett torvlager där ett flertal bearbetade störar/stolpar påträffades, dock bedöms de vara av yngre karaktär. Därmed bedöms den planerade exploateringen kunna fortskrida utan vidare arkeologiska åtgärder.</p> <p>I anslutning till planområdet ligger Johannisborgs slottsruin, men inget intrång kommer att göras i fornlämningsområdet.</p>			
ÖVERENSSTÄMMER MED KOMMUNALA RIKTLINJER	J	K	N
Program	X		
<p>Detaljplanen omfattas av programområdet för Södra Butängen och Johannisborg. Aktuell detaljplans vägsträckning överensstämmer med den sträckning som pekas ut i programmet. Detaljplanen och programmet för södra Butängen och Johannisborg bedöms överensstämma.</p>			
Översiktsplanen	X		
<p>Johannisborgsförbindelsen är utpekad i Översiktsplan för staden (2017). Johannisborgsförbindelsen ingår i en strategi där ringleden runt centrala Norrköping stegvis utvecklas i syfte att avlasta innerstaden från genomfartstrafik.</p>			
Riktlinjer för bostadsförsörjning			X
<p>Inga bostäder planeras inom planområdet.</p>			
Dagvattenhantering	X		
<p>Yta för att hantera och rena dagvattnet inom planområdet bedöms finnas. Dagvattenhanteringen kommer främst att ske via ytliga uppsamlade system, i enlighet med kommunens riktlinjer för hållbar dagvattenhantering.</p>			

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	Nej (N)
Naturvård	X		
<p>Inom planområdet finns utpekade naturområden av regionalt intresse. Dessa områden består i huvudsak av sälgar och är sekundära lövskogar med en god tillgång på död ved. Områdena bedöms hysa högt naturvärde motsvarande klass 2.</p> <p>Planförslaget kommer att påverka en del av de identifierade naturvärdesobjekten och skyddsvärda träden negativt genom att dessa miljöer försvinner och ersätts av gatumiljö. Väganläggningen medför även ökad störning i form av trafikrörelser, buller och belysning samt skapar en fysisk barriär i landskapet.</p> <p>För att behålla en funktionell grön infrastruktur med spridningsmöjligheter för växt- och djurliv behöver intilliggande grönområden som inte tas i anspråk bevaras som naturmark. Kompensation för förlust av befintliga lövskogs-, busk- och gräsmarker samt död ved bör göras genom plantering av ek och blommande buskage, anläggning av blommande ängsmarker i solexponerade lägen samt utplacering av faunadepåer med död ved.</p>			
Gemensam klimatvision för Linköping-Norrköping		X	
<p>En negativ påverkan genom ny transportled för biltrafik. Positiv påverkan genom möjlighet för nya gång- och cykelvägar samt på sikt möjlighet till nya kollektivtrafikstråk.</p>			
PÅVERKAN PÅ MARK, VATTEN OCH ANDRA RESURSER			
Mark (föroreningar, erosion, skred, sättningar med mera)		X	
<p>Geoteknik har utretts i planarbetet. I och med planerad vägbyggnation och pågående sättningar i området bedöms det troligt att förstärkningsåtgärder kommer att krävas för hela sträckan. Georelaterade risker har studerats i planarbetet.</p>			

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	Nej (N)
Vatten (flödesriktning, grundvattenkvalitet, vattentillgång med mera)		X	
<p>Transporten av föroreningar i dagvattnet bedöms öka både avseende halt och mängd i och med vägsträckningen. Planförslaget säkerställer tillräcklig yta för att kunna hantera dagvatten genom främst ytliga uppsamlingsystem som diken och dagvattendammar. I dagvattendammar renas dagvattnet innan vidare anslutning till recipient. Sammantaget bedöms inte planförslaget påverka möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna i Loddbyviken eller Motala ström Norra Grenen om rening i dagvattendamm med våtdel sker.</p> <p>Det finns inget markavvattningsföretag inom planområdet.</p>			
Luft och lokalklimat (luftrörelse)			X
Ingen påverkan.			
Djurliv och vegetation (förändring av sammansättning eller antal, minskning eller införande av art. Skapas någon barriär? Påverkas biologisk mångfald?)	X		
<p>Vägdragningen kan skapa en barriär som kan negativt påverka spridningen av småfåglar. Identifierade naturvärdesobjekt (NVI – Klass 2) på fastigheten Slottshagen 1:10 kommer att påverkas. För att upprätthålla möjligheten till spridning av småfåglar i området kommer det vara av vikt att planera för gröna korridorer. Förslag på kompensations- och skyddsåtgärder redovisas i planbeskrivningen.</p>			
Landskaps- och stadsbild	X		
Delar av sträckningen kommer att påverka landskaps- och stadsbilden.			
Miljöpåverkan från omgivande verksamhet			X
Ingen påverkan.			
Transporter/kommunikation (minskning eller ökning, investering)	X		
Den nya ringleden kommer att generera ökad trafik i området.			

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	Nej (N)
Rekreation			X
Ingen påverkan.			
Kulturmiljö			X
Ingen påverkan.			
Jordbruksmark			X
Ingen påverkan.			
Nuvarande mark- och vattenanvändning	X		
Detaljplanen innebär ny markanvändning, väg, i ett område där markanvändningen idag utgörs av ett grönområde.			
Inte förnyelsebara naturresurser			X
Ingen påverkan.			
PÅVERKAN PÅ MÄNNISKORS HÄLSA, TRYGGHET OCH SÄKERHET J K N			
Ljus (bländande ljussken)			X
Det bedöms inte bli någon påverkan eftersom det inte finns några bostäder i området.			
Luftkvalitet (föroreningar, lukt, partiklar)	X		
Genomförd detaljplan kommer att generera ökad trafik i området. Det innebär att luftföroreningar kommer att öka jämfört med dagens läge. Läs mer under tabellrad 5 kapitel 5 MB om miljökvalitetsnorm (luft, vatten och mark).			

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	Nej (N)
Buller och vibrationer	X		
<p>Befintliga verksamheter i anslutning till området kommer att få en viss ökad trafik och upplevd störning. Olägenheter kan uppstå för de som vistas i verksamhetslokaler intill vägdragningen, men inga områden för bostad, skola eller vård bedöms påverkas. Detaljplanen har som målsättning att avlasta centrala Norrköping från genomfartstrafik, främst på Hamnbron och Östra Promenaden. Genom att bidra till minskad trafik längs med Östra Promenaden och Hamnbron, där både bostadskvarter och skolverksamheter finns, bedöms detaljplanen vara förenlig med målet i förordningen om omgivningsbuller. Det vill säga att sträva efter att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa. Vid den nya vägdragningen kommer bullernivåerna att öka. Närliggande industriverksamheter bedöms inte påverkas av buller över riktvärdena. Längs med den nya vägen planeras inga nya bostäder.</p>			
Trygghet och säkerhet			X
<p>Skyddsrum finns inte inom planområdet.</p> <p>Skyddsrum får inte tas ur drift, avvecklas eller rivas utan beslut av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).</p>			
Risk (farliga verksamheter, farligt gods, radon, allergener, översvämning med mera)	X		
<p>Johannisborgsförbindelsen planeras att bli rekommenderad sekundär led för farligt gods. I syfte att försvåra avåkning och att utsläpp av brandfarlig vätska ska kvarstanna i anslutning till huvudgatan reglerar detaljplanen att riskreducerande åtgärder som kan vara dike, vall, förstärkt vägräcke eller en kombination av dem ska finnas.</p> <p>Översvämningsrisk finns från en stigande havsnivå i Bråviken. Med hänsyn till översvämningsrisk ska vägsträckningen lägsta nivå för grundläggning vara + 2,5 meter.</p>			

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	Nej (N)
KLIMATPÅVERKAN	J	K	N
Påverkan	X		
Den nya väginfrastrukturen kommer att öka kapaciteten på vägnätet och kan leda till ökade transporter vilket bedöms kunna påverka klimatet genom ökade utsläpp av växthusgaser. Samtidigt medför detaljplanen en positiv påverkan genom att gång- och cykelnätet byggs ut vilket bidrar till ett hållbart resande samt att genomfartstrafiken i centrala Norrköping kommer att minska.			
KLIMATANPASSNING	J	K	N
Högre temperaturer			X
Ingen påverkan.			
Ökad nederbörd och översvämningar	X		
Översvämningsrisk finns och med hänsyn till översvämningsrisken ska vägsträckningen lägsta nivå för grundläggning vara + 2,5 meter.			
Stigande havsnivåer	X		
Översvämningsrisk har översiktligt studerats i förhållande till höjda havsnivåer i Bråviken. Hela vägdragning kommer att utformas med en lägsta nivå på + 2,5 meter för att säkra funktionen vid stigande havsnivåer. Klimatanpassningsåtgärder studeras vidare i det fortsatta arbetet.			
Risker för ras, skred och erosion		X	
Georelaterade risker har studerats i planarbetet. Inom planområdet bedöms förutsättningarna för erosion vara begränsade och risk för omfattande erosion är liten.			
ÖVRIGT	J	K	N
Uppstår kumulativa eller tillfälliga miljöeffekter	X		
Under byggtiden uppstår negativa miljöeffekter som buller, vibrationer och dammbildning.			

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	Nej (N)
Betydande miljöpåverkan i näraliggande kommun eller land			X
Ingen påverkan.			

6. Undersökning om betydande miljöpåverkan för sociala aspekter

Kriterier	JA (J)	KANSKE (K)	Nej (N)
SOCIAL HÅLLBARHET	J	K	N
Nationella folkhälsomål	X		
Positiv påverkan på mål 1 (Det tidiga livets villkor) genom minskad genomfartstrafik på Hamngatan och längs med Östra Promenaden och mål 6 (Levnadsvanor) genom utbyggt gång- och cykelnät.			
Jämställdhet	X		
Planförslaget möjliggör för ny gång- och cykelväg vilket främjar social integrering i området och det är en positiv påverkan.			
Tillgänglighet	X		
Planförslaget möjliggör för ny gång- och cykelnät vilket förbättrar tillgängligheten i området och det är en positiv påverkan.			
Barnperspektiv		X	
Planförslaget möjliggör en ny huvudgata för motorfordonstrafik som inte är avsett för barn. Däremot möjliggörs också för ny gång- och cykelväg vilket leder till att barn och unga kan transportera sig på ett tryggt och säkert sätt och det är en positiv påverkan.			
Sammanhållen stad	X		
Genom att minska genomfartstrafiken i den centrala delen av Norrköping skapas säkrare rörelsemönster för människor och det är en positiv påverkan.			

7. Medverkande tjänstemän

Undersökningen om betydande miljöpåverkan har upprättats av Erika Kindvall i samverkan med Magnus Gullstrand på samhällsbyggnadskontoret i Norrköpings kommun.

Samhällsbyggnadskontoret

Julia Stenström Karlsson
enhetschef detaljplanering

Erika Kindvall
planarkitekt

8. Referenser

Tidigare utredningar i skede förstudie

Johannisborgsleden, Utredning etapp 2 inför planerad förbifart. Arkeologerna Statens historiska museer 2019.

Naturvärdesinventering Johannisborgsförbindelsen. Örn Kyrkander Biologi och Miljö AB 2017.

Riskutredning – Johannisborgsförbindelsen etapp 2. Ramboll 2022-09-15.

Utredningar för detaljplanen

Miljöteknisk markundersökning, Rapport, Johannisborgsförbindelsen, del av Slottshagen 1:10 m fl, Norrköpings kommun, Structor Miljö Öst AB 2023-09-29.

Inventering av fåglar vid Johannisborgsförbindelsen. Örnborg Kyrkander Biologi & miljö AB 2023-10-04.

Inventering av invasiva främmande arter i Johannisborgsförbindelsen etapp 3, Örnborg Kyrkander Biologi & miljö AB 2023-08-30.

PM Geoteknik detaljplan – Johannisborgsförbindelsen etapp 3. WSP 2023–10-06.

PM Geoteknik kalkyl – Johannisborgsförbindelsen etapp 3. WSP 2023-10-06.

PM Markteknisk undersökningsrapport (MUR), Geoteknik. WSP 2023–10-06.

Dagvattenutredning Johannisborgsförbindelsen etapp 3, Tyréns AB 2023-10-31, rev. 2024-05-24.

PM Gestaltning Johannisborgsförbindelsen etapp 3. Norrköpings kommun 2024-05-30.

Habitatanalys för mindre hackspett i området runt Johannisborg. Örnborg Kyrkander Biologi & miljö AB 2024-05-28.

Kommunala handlingar och riktlinjer

Gemensam översiktsplan för Linköping och Norrköping. Linköpings kommun och Norrköpings kommun. Juni 2010.

Naturvårdsområden, Intranätskartan DIKA, Norrköpings kommun.

Program för södra Butängen och Johannisborg med närområde i Norrköping. Norrköpings kommun. Antagen av kommunfullmäktige 2022-06-20.

Riktlinje för hållbar dagvattenhantering, beslutad av KCVD, Forum för Kontorschef Samhällsbyggnadskontoret och Verkställande direktör, Nodra AB 2019-04-30.

Trafikstrategi för Norrköping. Norrköpings kommun, antagen av kommunfullmäktige 2022-04-25.

Översiktsplan för staden. Norrköpings kommun. Antagen i kommunfullmäktige 2017-06-19.

Övriga referenser

Fornsök, Riksantikvarieämbetet, januari 2023. <http://www.raa.se/hitta-information/fornsok-fmis/>

Klimatanpassning i fysisk planering – Vägledning från länsstyrelserna. Länsstyrelserna, 2012.

SGU, jordartskarta, 2023. <http://www.sgu.se>

Vatten i samhällsplanering, Rapport 2022:13. Länsstyrelsen Östergötland. Mars 2022.

VISS Vatteninformationssystem Sverige, Länsstyrelsen, mars 2023. [Vattenkartan \(lansstyrelsen.se\)](http://vattenkartan.lansstyrelsen.se)